

Informatienota voor de raad

Datum 12 januari 2021
Nummer ZWIZB210112-GR01

Onderwerp	Tweede Kamerverkiezingen in coronatijd
Versienummer	1.0

Portefeuillehouder P.H. Snijders

Informant G.J.L. Reijgersberg
Afdeling Inwonerszaken
Telefoon 038 498 4125
Email GJL.Reijgersberg@zwolle.nl
Bijlagen Overzicht stemlokalen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

de informatie rondom de organisatie van de Tweede Kamerverkiezingen in coronatijd op 15, 16 en 17 maart 2021.

Datum 12 januari 2021
Nummer ZWIZB210112-GR01

[Toelichting op het voorstel](#)

Inleiding

De Tweede Kamerverkiezingen van 2021 worden in alle opzichten unieke verkiezingen. Midden in een corona-pandemie en met allerlei maatregelen gaan we 'gewoon' naar de stembus. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft instructies gegeven aan gemeenten, hoe de verkiezingen 'corona-proof' gehouden kunnen worden. Vlak voor het Kersteces heeft de Tweede Kamer de 'Tijdelijk wet verkiezingen en COVID-19' aangenomen.

Kernboodschap

Met deze nota willen we de raad informeren over de verschillende zaken rondom de organisatie van de Tweede Kamerverkiezingen in maart, die anders zijn dan bij een reguliere verkiezing.

Toelichting

Stembureaus

Geschikte stemlokalen

Bij het aanwijzen van de stemlokalen was één ding vooraf duidelijk: in de 11 verzorgingshuizen kan geen stemlokaal ingericht worden. In overleg met de besturen is inmiddels ook besloten dat er geen mobiel stembureau wordt ingericht uit angst voor kruisbesmetting.

Iets later is besloten om ook geen stemlokalen in te richten in basisscholen. De afweging daarbij was:

- Een verkeerd signaal om honderden kiezers in een school te laten stemmen terwijl de besturen zich aan heel strikte regels moeten houden en ouders hun kinderen niet in school mogen brengen
- Scholen hebben vaak geen ruimte die groot genoeg is om een corona-proof stembureau in te richten
- Het is moeilijk realiseerbaar dat docenten of leerlingen niet in contact komen met kiezers

Het gevolg was dat ruim 35 lokalen af vielen en we op zoek zijn gegaan naar alternatieven.

Zoektocht

Bij de zoektocht is de focus verlegd naar gymzalen. Deze zijn vaak ruim genoeg en liggen regelmatig ook bij de school waar normaliter een stemlokaal is. SportService Zwolle heeft daarbij met ons meegedacht en zal de huurders tijdig informeren dat de zalen gebruikt worden voor verkiezingen.

Daarnaast hebben we aantal andere alternatieven gevonden in theater De Spiegel, Hedon en Pathé Bioscoop. Die zijn zelf al helemaal ingericht op de corona-regels. Een aantal kerkbesturen kwam ons ook te hulp. Tenslotte realiseren we een drive-in met 2 stemstraten op de parkeerplaats van de IJsselhallen. Zie verder de bijlage met een overzicht van de stemlokalen op maandag, dinsdag en woensdag.

Corona-proof inrichting

Alle stemlokalen worden corona-proof ingericht. Dat betekent voor het lokaal zelf:

- Vaste looproutes met afstandslijnen en/of vloerstickers (anderhalve meter)
- Waar mogelijk aparte in- en uitgang

Datum 12 januari 2021
Nummer ZWIZB210112-GR01

- Desinfectiezuil en gezondheidscheck bij de ingang van het lokaal
- Goede ventilatie via luchtbehandeling of door openen van ramen mogelijk
- Mondkapjesplicht voor kiezers (als dat landelijk nog geldend is)
- Toevoeging van een extra lid – een ‘corona-coach’- aan elk stembureau

Voor de stembureauleden:

- Desinfectiemiddelen
- Wegwerphandschoentjes
- Mondkapjes
- Kuchschermen
- Op anderhalve meter afstand van elkaar

Toegankelijkheid

Bij het vinden van stemlokalen was beschikbaarheid en (corona)geschiktheid de eerste prioriteit. Uiteindelijk is 100 % toegankelijkheid niet mogelijk gebleken. Enkele gymzalen hebben wat smalle gangen en deuropeningen waardoor het manoeuvreren wat lastiger kan zijn met een rolstoel of scootmobiel. Maar ze voldoen daarmee nog wel aan de toegankelijkheidsnormen. Alleen de gymzalen aan de Waallaan worden echt als niet toegankelijk beschouwd voor rolstoel en scootmobiel. Gezien de bijzondere omstandigheden van deze verkiezingen menen we dat we kiezers met een beperking toch voldoende toegankelijke stemlokalen kunnen bieden.

Briefstemmen

Kiezers die 70 of ouder zijn, worden beschouwd als extra kwetsbaar voor het coronavirus. Deze groep kiezers krijgt standaard een stem(plus)pas én een briefstem. Ze maken vervolgens zelf de afweging of ze gebruik maken van de briefstem of toch in persoon hun stem uitbrengen. Uit een eerdere peiling van het Zwolse burgerpanel bleek dat 42% dan kiest voor stemmen per brief en 44% voor stemmen in persoon. Dit komt nauwkeurig overeen met het landelijke beeld volgens peil.nl.

Werkwijze briefstemmen

Kiezers ontvangen in twee kort opvolgende zendingen eerst hun stem(plus)pas en daarna een enveloppe met een briefstembiljet, een uitleg en een retourenveloppe. Als men per brief stemt, kan deze uiterlijk vrijdag 12 maart per post verzonden worden. De Minister heeft inmiddels afspraken gemaakt met Post NL dat de brievenbussen ook op zaterdag en zondag (extra) geleegd worden om te zorgen dat de briefstemmen snel bij de gemeenten worden bezorgd.

Afgiftepunt briefstemmen

Kiezers kunnen hun briefstem ook inleveren bij een zogenoemd afgiftepunt. Wij richten deze in in het stadhuis en het stadskantoor. Deze afgiftepunten zijn geopend op woensdag 10, donderdag 11, vrijdag 12, maandag 15 en dinsdag 16 maart van 9.00-17.00 uur en op de verkiezingsdag woensdag 17 maart van 7.30-21.00 uur. Afgifte op een regulier stembureau is niet ‘verboden’ maar wordt niet aangeraden.

Vroegstembureaus

Kwetsbare kiezers, die volgens de RIVM richtlijnen in de risicogroep vallen, worden in de gelegenheid gesteld om eerder al hun stem uit te brengen (early-voting). Daarvoor worden meerdere zogenoemde ‘vroegstembureaus’ ingericht. Deze bureaus zijn al op maandag en dinsdag open van 7.30-21.00 uur. De Minister rekent er op dat het in deze vroegstembureaus minder druk zal zijn, zodat kwetsbare

Datum 12 januari 2021
Nummer ZWIZB210112-GR01

kiezers hun stem toch veelal in persoon zullen uitbrengen. De vroegstembureaus zijn echter ook gewoon toegankelijk voor andere kiezers.

Stemmen tellen

Het tellen van de stemmen is voor het briefstemmen en de vroegstembureaus anders ingericht dan dat op de reguliere stembureaus.

Briefstemmen

De briefstemmen mogen vanaf vrijdag 12 maart om 17.00 uur worden voor geopend. Dat betekent datgecontroleerd wordt of de stempas geldig is en daarmee de briefstem. Dat gebeurt door de buitenenvelop te openen waarin de stempas zit én een dichte envelop met het briefstembiljet. Het uiteindelijke openen van de envelop met het briefstembiljet - en daarmee ook het tellen - gebeurt pas op woensdag 17 maart. Dan mogen de ontvangen en voor geopende briefstemmen vanaf 7.30 uur geteld worden. Dat gebeurt tot op kandidaatsniveau door het 'briefstembureau'.

Vroegstembureaus

De stemmen die op maandag en dinsdag op de vroegstembureaus zijn uitgebracht, mogen ook op woensdag 17 maart vanaf 7.30 uur geteld worden. Dat gebeurt alleen op partijniveau.

Reguliere stembureaus

Op woensdag 17 maart worden de stemmen in de stemlokalen vanaf 21.00 uur op partijniveau geteld.

Centraal tellen

Op donderdag 18 maart worden alle stemmen van de vroegstembureaus en de reguliere stembureaus geteld op kandidaatsniveau. Dat gebeurt in de IJsselhallen. De tellingen worden daar ook direct verwerkt.

Uitslagen

Op woensdagavond worden de 'voorlopige telresultaten' bekend gemaakt. Deze kunnen een vertekend beeld geven, omdat mogelijk op woensdagavond nog niet alle briefstemmen geteld zijn. De Zwolse verkiezingsuitslag wordt verwacht na het centraal stemmen tellen, op vrijdag 19 maart. En de officiële uitslag van de kieskring Zwolle (provincie Overijssel) volgt tijdens de zitting van het hoofdstembureau op maandag 22 maart.

Stembureauleden

Voor de bemensing van alle stembureaus zijn circa 450 personen nodig. We houden daarnaast een ruime reserveploeg aan. Want bij de herindelingsverkiezingen in het najaar bleek dat 10% van de stembureauleden op de dag vóór de verkiezingen de gezondheidscheck niet met goed gevolg kon invullen.

Wij zijn in overleg met Landstede en Deltion of en op welke wijze hun studenten een bijdrage kunnen leveren aan de verkiezingen en welke functies / rollen daarvoor geschikt zouden kunnen zijn.

Op dit moment is het aantal mensen geen zorg. Wel is het zorgen voor voldoende kennis en kwaliteit een uitdaging. Alle in te delen leden volgen weliswaar een verplichte e-learning maar het verkiezingsvak wordt pas echt in de praktijk geleerd.

Datum 12 januari 2021
Nummer ZWIZB210112-GR01

Financiën

Het Rijk heeft voor de extra corona-maatregelen, het vroegstemmen en het briefstemmen extra gelden beschikbaar gesteld aan gemeenten. Hiermee worden de extra kosten voor personele inzet, COVID-materialen en daarmee samenhangende kosten voldoende gedekt.

Communicatie

Deze informatienota kan op de gebruikelijke wijze kenbaar worden gemaakt aan de pers.

Vervolg

Op de verkiezingspagina www.zwolle.nl/verkiezingen nemen we alle relevante informatie op voor de kiezer. Daarnaast willen we de kiezer met extra bijdragen in de Swollenaer en via social media informeren over de zaken die bij deze verkiezingen anders lopen dan men bij een reguliere verkiezing gewend is. Bijvoorbeeld dat veel van de vertrouwde stemlokalen in maart niet beschikbaar zullen zijn (scholen en verzorgingshuizen) en alle geldende corona-regels in de lokalen.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

interim-secretaris, Liesbeth Borsboom